

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

Kéri Ferenc
Meghalsz, Banya!

(Rideg Sándor: Indul a bakterház című művének folytatása)

Szereplők:

Bendegúz, a tehénpásztor
Bakter
Patás, lókupec
Banya, a bakter anyósa
„Csámpás” Rozi, a Patás felesége
Julcsa, fiatalasszony
Bözsi, Julcsa lánya
Tihamér, Julcsa párja
Csendőr 1
Csendőr 2

Helyszín: A bakterház előtti udvar rész, padokkal, asztallal. Oldalt egy külön pad. Az asztalon bor, poharak. Az asztal alatt vödör.

1.jelenet - Bendegúz, Bakter, Banya

BAKTER Gyere, Bendegúz! Ül csak le ide mellém, s nézd, milyen szép a reggel. Jön fel a Nap!

BENDEGÚZ Jön. Tegnap este más is jött. Mondja bakter úr, miért iszik maga annyit?

BAKTER Jaj, Bendegúz, mi tudsz te az élet nagy dolgairól? Tele vagyok bánattal, tudod? Itt ez a házsártos vénasszony. Ez keseríti meg az életem. Mindez akkor kezdődött, mikor az asszony felhúzta magát. Az eperfára. Azóta ilyen. De hát ki főzne rám, ki? Egy állami alkalmazott csak nem főzhet magára. Mivé lenne akkor a világ?

BENDEGÚZ Bakter úr, arra nem gondolt még, hogy átküldje a banyát a másvilágra? Magának is jobb lenne, meg nekem is. Szerintem, még a tehének is több tejet adnának!

BAKTER De kinek?! Hát ő feji azokat is. Bendegúz, asszony nélkül mink semmik lennénk. Jegyezd meg! A ház nő nélkül olyan, mint az istálló marha nélkül.

BENDEGÚZ Én azért megpróbálnám!

BAKTER Felejtsd el, Bendegúz! Asszony kell a házba. Már a Kőműves Kelemen is megmondta.

BENDEGÚZ Hát, ahogy ő mondta, úgy jobb lenne. A banya szempontjából biztosan.

BAKTER Tudod, lehet, hogy kár volt ezt a Rozit elengedni a Miska komával. Asszonynak épp jó lett volna. Mosna, főzne, sertepertélne a ház körül. Meg hát, szemre való is volt. Olyan kis töltött galamb.

BANDEGÚZ Töltött galamb, a Rozi? Inkább egy dagadt varnyú, olyan volt. Nem a bakter úrhoz való az ilyen.

BAKTER Mit tudsz te arról, nekem ki való? Különben is, nem vagyok én olyan válogatós. Nekem mindegy, ki teszi az asztalra az ételt.

BENDEGÚZ Mindegy? Akkor rakja a banya a moslékot. Múltkor is. Magának legalább szarvasbogár jutott a levesbe. De nekem? Nekem meg gatyamadzag. Ah, nem jó ez így, bakter úr!

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BAKTER Mit csinálja akkor, Bendegúz, mit?
BANDEGÚZ Szerzek én magának asszonyt, legyen türelemmel.
BAKTER Mi vagy, te, tán kerítő?
BANDEGÚZ Nem olyan családból származom én! De amit én megmondok, az úgy is lesz.
BAKTER Na, erre kíváncsi leszek!
BANDEGÚZ Majd meglátja! De ha sikerül asszonyt szereznem, akkor a banyát eltakarítjuk a háztól! Mer vagy ő, vagy én!
BAKTER De harcias lettél, Bendegúz?
BANDEGÚZ Nem vagyok én harcias, csak rájöttem, kicsi ez a világ kettőnknek. Hát akkor miért ne ő? Azt hiszem, elkezdem ásni neki már a gödröt!
BAKTER Akkor mindjárt le is veheted a méretet, mert ahol jön, ni.
BANDEGÚZ Hogy a fene enne ki a világból, még csak ez hiányzott! (*Banya bejön.*) Jó reggelt, ténsasszony! Tudja, mit álmodtam az éjszaka? Azt, hogy kibékültünk egymással.
BANYA Én ilyen csirkefogóval nem békülök.
BANDEGÚZ Hát, pedig én azt gondoltam, hogy igazán jóba lehetnénk egymással, míg ásó, kapa, nagyharang el nem választ minket.
BANYA De furcsán csavarod a szavakat. Mit akarsz, csibész?
BANDEGÚZ Én békejobbot kínálok, maga meg lecsibészezik? Hát hogy lehet így békét kötni?
BANYA Na, ki vele, mit akarsz?
BANDEGÚZ Isten lássa lelkem, békülni szeretnék. Elég volt már a zsványságból. Rájöttem, nekem is jobb, ha nem húzzuk egymást, meg magának is. (*Közben méregeti – magához – a banya magasságát.*) Láthatja, én felvilágosult gyerek vagyok. Bennem megbízhatik.
BAKTER Na, béküljön már. Ássák el végre a csatabárdot.
BANDEGÚZ Már megyek is ásni. Megvan a méret.
BANYA Miféle méret? Ez a suhanc fog egyszer a sírba vinni.
BANDEGÚZ Bizony, bizony! Na, megyek is! (*Bendegúz el.*)
BAKTER Igazán megbékélhetne! Jóra való gyerek ez.
BANYA Igen, ha az a jó, az akasztófa. Vásott gyerek ez, én mondom. Mit főztek ma ebédre?
BAKTER Mindegy, csak levest ne. A gatyamadzag megülte a fiú gyomrát. Tudja mit, legyen ma szilvás gombóc. Azt mindketten szeretjük. (*Bakter el.*)
BANYA Szeretitek? Akkor az lesz. Csak rakok bele egy kis ricinust is. Majd most én fogok röhögni rajtatok. Hogy vigyen el az ördög benneteket!

2.jelenet - *Julcsa, Bözsi, Banya, Bendegúz*

JULCSA (*Bejön Bözsivel, csomaggal.*) Jó reggel kívánok!
BÖZSI: Csókolom!
JULCSA Jó asszony, meg tudja mondani, mikor megy a következő vonat?
BANYA Az attól függ, hogy hova?
JULCSA Az mindegy, csak el innen.
!BANYA Ajaj, azt hiszem, itt nagy a baj.
JULCSA Meg tudja mondani, vagy nem?
BANYA Hát lelkem, a következő vonat csak délután lesz. Úgyhogy, várhattok.
JULCSA Leülhetünk ide a padra addig?

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BANYA Felőlem. (*Leülnek az oldalpadra. A banya tesz-vesz.*) Ismerlek ám én tégedet. Te vagy a Julcsa, a Pálinkás Tihamér felesége.

JULCSA Nem vagyok a felesége, és nem is leszek!

BANYA Nem? Hát mi történt, lelkem?

JULCSA Elég volt! Ennek nem csak a neve Pálinkás, hanem maga is az. Mindennap részeg. De ez még semmi. Ver is. Sőt, este még a lányunkat is meg akarta ütni. Betelt a pohár. Otthagytam. Nekem ilyen férfi nem kell. Gebedjen meg!

BANYA Ezt a bájos gyermeket akarta bántani? Mi a neved, kicsim?

BÖZSI Bözsi vagyok.

BANYA Bözsi. Az én lányomat is Bözsinek hívták. Most mit akartok csinálni?

JULCSA Hazamegyünk a szüleimhez. Talán visszafogadnak.

BANYA Hát, nem könnyű a sorsotok. Na, üljeteK itt nyugodtan, nekem mennem kell, mert még sok a teendőm. (*Banya el.*)

BÖZSI Anya, meddig ülünk még itt?

JULCSA Az első vonatig, kislányom.

BÖZSI Anya, mi történt tegnap apuval?

JULCSA Megbolondult, kislányom. Megbolondult.

BÖZSI Anya, miért akart engem is megverni?

JULCSA Nem tudom, kicsim. De többet nem lesz rá alkalma.

BENDEGÚZ (*Bejön.*) Kezét csókolom! (*Nézegeti őket.*) Melyik vonattal tetszettek érkezni?

JULCSA Mi most akarunk utazni. Várjuk a vonatot.

BENDEGÚZ Arra még várhatnak. (*Tovább nézegeti őket.*) Miért tetszettek ilyen korán kijönni?

JULCSA Ne haragudj, de nem kötünk mindent az orrodra.

BENDEGÚZ Úgy is jó. (*Tovább nézegeti őket.*)

BANYA (*Bejön.*) Na, mi van fülesbagoly? Mit tátod a pofád?

BENDEGÚZ Ejnye, ténsasszony, idegenek előtt így beszélni! Hát, hol a jó modor?

BANYA Idegenek? Hát ezek a Julcsáék.

BENDEGÚZ Julcsáék? Tehát akkor, nagy Julcsa és kis Julcsa. Így már világos.

BANYA Kis Bözsi, nem Julcsa.

BENDEGÚZ Maga szerintem azt is tudja, hogyan kerültek ide.

BANYA Tudom, de nem mondom el.

BENDEGÚZ (*Somfordál a banya körül.*) Mennek Pestre, cirkuszba.

BANYA Nem.

BENDEGÚZ Várják Róbert bácsit, Amerikából.

BANYA Nem.

BENDEGÚZ Mennek a csíksomlyói búcsúra.

BANYA Nem mennek sehova.

BENDEGÚZ Akkor miért jöttek ki?

BANYA Mert az ura egy állat!

JULCSA Mondtam már, hogy nem az uram.

BENDEGÚZ Az ura, nem az ura. Ki érti ezt? Nem az ura... Nem az ura... (*Megérti.*) Nem az ura! Itt a megoldás, bakter úr!

BANYA Mi ütött ebbe a bitangba?

BENDEGÚZ Itt a megoldás! Meghalsz, Banya! (*Kimegy.*)

BANYA Banya? Azt a városi pofádat, te, csirkefogó! Megöllek! (*Utána megy.*)

3.jelenet - *Julcsa, Bözsi, Bakter, Bendegúz*

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BÖZSI Anya, itt mindenki meg van bolondulva?
JULCSA Itt, úgy látszik, igen. Furcsa ez a világ, te ezt még nem értheted.
BÖZSI Anya, éhes vagyok.
JULCSA Bírd ki, kicsim. Majd eszünk valamit.
BÖZSI Mikor csinálsz újra gombócot?
JULCSA Majd a mamáéknál.
BÖZSI Mit fognak szólni, ha csak úgy beállítunk?
JULCSA Szerintem, örülni fognak. Csak apádat nem állhatták ki, téged szerettek.
BÖZSI Akkor jó!
BENDEGÚZ (*Bejön a bakterral.*) Na, mit szól ahhoz az asszonysághoz?
BAKTER (*Méretegi Julcsáékat.*) Hát, szemrevaló fehérnép.
BENDEGÚZ És az ura, nem az ura.
BAKTER Jól vagy, Bendegúz.
BENDEGÚZ Köszönöm szépen kérdését, kiválóan.
BAKTER Ennek örülök.
BENDEGÚZ Nem akar odamenni?
BAKTER Hova?
BENDEGÚZ Oda. (*Mutat Julcsáék felé.*)
BEKTER (*Átmege Julcsáékhoz.*) Jó napot kívánok! Várunk, várunk? Üldögélünk?
JULCSA Jó napot! Igen, várunk, várunk, üldögélünk.
BAKTER Segíthetek valamiben?
JULCSA Igen, hozzon egy vonatot.
BAKTER Egy vonatot? Milyen vonatot?
JULCSA Maga a vasutas.
BAKTER Magyar királyi vasutas.
JULCSA Pláne.
BAKTER De hát, asszonyom, honnan szerezzek egy vonatot?
JULCSA Nem vagyok asszony.
BAKTER De lány sem.
JULCSA Ne szemtelenkedjen!
BENDEGÚZ (*Magában.*) Hát, ezek beszédtek valamit. Ebből nem lesz banyatemetés.
(*Fennhangon.*) Bakter úr, én úgy látom, hogy magában a segítőkészség igen kis lángon pislákol. Jöjjön már ide!
BAKTER Mi van már megint?
BENDEGÚZ Herével kell becsalni a marhát.
BAKTER Mi van?
BENDEGÚZ Fortélyra van itt szükség, bakter úr. Figyeljen, így kell ezt csinálni.
(*Odamegy Julcsáékhoz.*) Bözsi, jössz velem az istállóba kihajtani a Riskát?
BÖZSI Anya, mehetnek?
JULCSA Mehetsz, csak ne menj közel hozzá, nehogy megrúgjon.
BENDEGÚZ Legyen nyugodt az asszonyság. Majd odafigyelek én rája. Bennem teljesen megbízhatik. Anyám, apám becsületes volt, én meg kiváltképp az vagyok.
(*Bözsihez.*) Gyere! (*Elmegy Bözsivel.*)
BAKTER (*Magában.*) Na, ezt jól megoldotta. (*Feszült, néma pillanatok.*) Most mit csináljak? (*Fennhangon.*) Bocsásson meg, el kell mennem, bejelentkezni távbeszélőn az állomásfőnök úrnak. (*Kis szünet után.*) Nagyon ideges.
JULCSA Rosszul látja, nyugodt vagyok, egészen nyugodt.
BAKTER Nem maga, az állomásfőnök. (*Némán áll.*)
JULCSA Akkor menjen. A kötelesség, az kötelesség.

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BAKTER Ja, persze. (*Elmegy.*)

4. jelenet – *Julcsa, Tihamér, Bakter, Bendegúz, Bözsi*

JULCSA Ez ám az élet. Naphosszat csak jönni, menni, jól keresni. Szívesen élnék egy ilyen ember mellett. Csak ne lenne ilyen mamlasz. (*Sóhajtozik.*)

TIHAMÉR (*Részegen jön.*) Ejnye, Julcsa! Hova, hova?

JULCSA Jó napot kívánok! Először köszönni szoktak. Legalább is normális helyen.

TIHAMÉR Most azt akard mondani, hogy nem vagyok normális?

JULCSA Nem én mondtam.

TIHAMÉR Julcsa, nem idegesíts! Betelt a pohár!

JULCSA Azt látom. Nem is egyszer.

TIHAMÉR Pszt! Most másról van szó. El kell döntenem, hogy visszajöttök, van sem? Ígérem, ha visszajöttök, nem iszok többet!

JULCSA De kevesebbet sem. Ezt már annyiszor megígérted, de az egész csak falra hányt borsó.

TIHAMÉR Hányásról ne beszélj! Na, figyelj! Keresek valami munkát, amiből meg tudnánk élni.

JULCSA Eddig is kerestél, csak valahogy a munka mindig elbújt előled, s te nem találtad meg. Tudod, mi a baj, Tihamér? Te egy állat vagy! S az ember nem élhet egy állattal!

TIHAMÉR Bözsike hol van?

JULCSA Az istállóban.

TIHAMÉR Bekötötted? Ha-ha... Csak vicceltem.

JULCSA Téged kéne bekötni. Komolyan mondom, amit te művelsz, az már kész cirkusz.

TIHAMÉR De van egy előnye, az első sorból nézzük a műsort.

JULCSA Jó mondd, nézzük. Mi nézzük a te hányaveti életed.

TIHAMÉR Már mondtam, hányásról nem beszélj!

JULCSA Hát ez az, iszol, mint a kefekötő.

TIHAMÉR Keféljen, hogy a kefés megéljen. Különben is, a kefekötők védőitala a vörösbor. Ezért iszom én is vöröset.

JULCSA És fehéret? Azt miért?

TIHAMÉR Azért, mert nem vagyok részlehló. Meg, Julcsa, ne hasonlíts engem egy kefekötőhöz, mert az egy szép mesterség.

JULCSA Azért nem tetszik neked. De egyébként is, olyan süket is vagy, mint egy kefekötő. Múltkor is, mikor a vásárba mentél, mondtam, vegyél pántlikát. Bözsim hajába akartam. De te mit vettél? Pálinkát. Mert állandóan azon jár az eszed. Hogy a nyavalya essen beléd!

TIHAMÉR Ha nem akard, hogy fölpofozzalak, ne beszélj így velem, hallod-e?

JULCSA Nekem nem parancsolsz! Úgy beszélek, ahogy akarok.

TIHAMÉR Asszonyok hallgass a nevére.

JULCSA Csak hogy én nem vagyok asszony.

TIHAMÉR Hát, ez az. De attól még megverhetlek.

JULCSA Ahhoz értesz. Végeztem veled, Pálinkás Tihamér. Elmegyünk.

TIHAMÉR Visszaköltözünk anyámékhoz. (*Magában.*) Ide sem kellett volna jönnöm.

TIHAMÉR Úgy mész el, ahogy jöttél, meztelen fenékkal!

BAKTER (*Bejön.*) Szép, jó napot kívánok!

TIHAMÉR Szép? Mitől? Különben is, mit avatkozik bele?

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BAKTER Már köszönni sem lehet? Bár, úgy látom maguknál ez nem szokás.
TIHAMÉR Hogy nálunk, mi szokás, és mi nem, az ránk tartozik. *(Julcsához.)* Na, Julcsa, emeld meg magadat, szedd össze a gyereket, aztán indulás haza, míg szépen van dolgom!

JULCSA Megmondtam, nem megyek vissza.
TIHAMÉR Én meg mondtam, hogy szájon váglak.
BAKTER Egy nőt megütni, szép is lenne.
TIHAMÉR Akkor ütöm meg, amikor akarom. Ne avatkozzon bele!
BAKTER Először is, ez itt az én házam, tehát beleavatkozhatok. Másodszor, az én házamnál senki nem fog megütni egy fehérnépet, mert annak velem gyűlik meg a baja. Harmadszor... Ez van.
TIHAMÉR Nidmán, hogy kinyílt a bakter csipája! Nem fél az uraság, hogy kiütöm a fejét a baktersapka alól?
BAKTER Na, most már azt mondom, hogy tűnjék el innen gyorsan, amíg bír, mert nem állok jót magamért! *(Ki akarja tessékelní. Tihamér nem hagyja magát.)*
TIHAMÉR Mi van, te, szoknyapecér? Szemet vetettél az én Julcsámra? *(Verekednek.)*
BAKTER Hordd el magadat, mert kitaposom a beledet!
TIHAMÉR Te állami pénzen tartott, vén kujon! Volna hozzá eszed, mi? *(Tovább birkóznak.)*
BENDEGÚZ *(Jön Bözsivel.)* Hát, nézd már, ezek verekednek! Bakter úr, ne hagyja magát! Csak a fejét üsse, meg ne sántuljon! Adjon neki!
JULCSA Ezek megölik egymást, segítsen valaki! Segítség! Segítség!

5. jelenet – Bakter, Tihamér, Julcsa, Bendegúz, Bözsi, Banya, csendőrök

CSENDŐR 1 Jó napot! Mi folyik itt?
JULCSA Itt, vér, ha gyorsan közbe nem lépnek.
CSENDŐR 2 Abba hagyni a megkezdett cselekményt! Nem hallják!
CSENDŐR 1 Álljanak már le! Örmester, szedjük szét őket! Abba hagyni! *(Leteszik a puskát. Megpróbálják szétválasztani őket. Nagy nehezen sikerül.)*
CSENDŐR 2 Mi volt ez, Bakter úr?
BAKTER Ez a tróger nekem esett a saját udvaromon. Ez a beszari, anyámasszony katonája, hogy verné meg az isten!
TIHAMÉR Neki estem, mert ki akart dobni.
BAKTER Ez még itt az én házam. Eldönthetem, hogy ki jöhet be az udvaromra, nem? Takarodj innen, te, semmirevaló!
TIHAMÉR Megyek is! Julcsa, hozd a gyereket, és menjünk!
JULCSA Nem megyek, mondtam már! Elegendem volt belőled!
TIHAMÉR Ne pofázz, gyere!
CSENDŐR 1 Na, ide figyelj, te, húgyos paraszt! Most már én mondom, hogy le is, út fel is út, aztán hord el magad, mert vasra verve viszünk a városba! Azt rád rohad a bilincs, te, szarházi!
TIHAMÉR De érdekesen tetszik venni a levegőt!
CSENDŐR 2 Most már tényleg elég volt, ki innen! *(Megfogják, és kiviszik. Bakter, Bendegúz kikíséri őket.)* Nem lehet ám a hatósággal játszadozni, a rohadt életbe! Kifelé!
BÖZSI Jöhetne már az a vonat!
JULCSA Jön az, nem sokára.
BÖZSI De éhes vagyok!

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

JULCSA Eszel is, meglásd. Légy türelemmel.
BÖZSI Könnyű azt mondani.
BANYA *(Bejön.)* Na, hadd hüljön. *(Leteszi a gombócos edényt az asztalra.)* Nem untátok még halálra magatokat?
JULCSA Itt? Nem lehet. Szerintem múlt héten nem történt itt annyi minden, mint ezen a délelőttön. Regényt lehetne belőle írni.
BANYA Itt ne történne? Ez a vásott gyerek annyi bosszúságot okoz, hogy egy egész könyvtárat megtöltene.
BÖZSI A Bendegúz? Azt nem hiszem el. Nagyon segítőkész gyerek az.
BANYA Lakva ismeri meg az ember a másikat. Akasztani való, ha én mondom. Hogy a bába nem dobta ki! Jobban járt volna vele a világ. *(Kimegy.)*
BÖZSI *(Kerülgeti az asztalt.)* Jé, gombóc! Ehetek?
JULCSA Nem szabad elvenni a másét.
BÖZSI Van itt elég. Kettőt-hármat észre sem vesznek.
JULCSA Akkor sem.
BÖZSI De nagyon éhes vagyok!
JULCSA Na, jó! De csak kettőt.
BÖZSI *(Elvesz két gombócot, leül anyja mellé, és megeszi.)*
CSENDŐR 1 *(Visszajönnek, bakterrel, Bendegúzzal.)* Nem egyszerű ember, ez a Tihamér.
CSENDŐR 2 Hát, nem megverette magát.
CSENDŐR 1 Jó nagyokat behúzott neki, őrmester úr!
BAKTER Végre, hogy eltűnt. Jöjjenek, iszunk rá egyet!
CSENDŐR 2 Emlékszik, bakter úr, mikor múltkor itt voltunk a szamárkergetés után fel volt a puszkaszurony szúrva gombóccal. Az azért nem volt szép! *(Bendegúz kiandalog.)*
CSENDŐR 1 Bizony, így még sosem aláztak meg bennünket.
BAKTER Épp azért mondom, igyunk egyet!
CSENDŐR 1 Szolgálatban?
BAKTER Ki látja?
CSENDŐR 1 Igaz. Igyunk! *(Leülnek az asztalhoz.)*
CSENDŐR 2 Gombóc!
CSENDŐR 1 Hol a puszkánk? *(Látja, hogy sértetlenek a puszkák.)* Már a szívbaj jött rám! Azt hittem, megint kezdődik.
BAKTER Felejtsek már el a puszkát! Igyunk! És együnk egy kis gombócot, annak tiszteletére, hogy ezt a semmirevaló Tihamért kiüldöztük a tanyáról.
CSENDŐR 2 Mi nem vagyunk semmi jónak az elrontói. *(Isznak, esznek.)*
CSENDŐR 1 Áldott jó ez a szilvás gombóc! Hol van az az asszony, aki ilyet tud főzni. Hadd csókolom meg a kezét!
BAKTER Anyósom főzte. Csókolja meg a kezét, ha van hozzá gusztusa.
BÖZSI *(Julcsához.)* Anya, csikar a hasam.
JULCSA Jaj, kicsim, mit csináljak?
BÖZSI Nem tudom, de nagyon csikar.
JULCSA Bakter úr, merre találjuk az árnyékszéket? A lányomnak hascsikarása van.
BAKTER Az istálló mögött találjak. Menjenek nyugodtan. Újság van. *(Julcsa, Bözsi kimegy.)*
CSENDŐR 2 Ki ez az asszonyság?
BAKTER Ennek a részeg Tihamérnak volt a babája, de nem becsülte meg.
CSENDŐR 1 Hát, az ember általában akkor jön csak rá, hogy mi a jó, amikor már nincs. Akkor meg fújhatja.
BAKTER De szépen beszél maga.

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

CSENDŐR 2 Ezt teszi az egyenruha.
CSENDŐR 1 A бүдös életbe, nekem is csikar a hasam.
CSENDŐR 2 Tán túl sok erőset ettél?
CSENDŐR 1 A fenéket. Nem tudom, mi van, de rohadtul csikar.
CSENDŐR 2 A kurva életbe, nekem is.
CSENDŐR 1 Most mit csináljunk?
BAKTER A budi foglalt. Menjenek a ganéjrakás mellé, oszt tolják le a gatyájukat.
CSENDŐR 1 Fussunk! (*Csendőrök el.*)
BAKTER Mi az, itt mindenkit elkapott a szapora? (*Tovább iszogat, eszeget.*) Már még ilyen fostos csendőröket. Ajaj, ajajaj! (*Fogja ő is a hasát, majd kiszalad.*)
BENDEGÚZ (*Bejön a másik oldalon.*) Na, már el is mentek? (*Észreveszi a puskákat.*) Vagy mégsem. (*Meglátja a gombócot az asztalon. Elvigyorog. Fogja a puskákat, és gombócot húz a szuronyra.*) Na, kezdődhet a gombócháború. (*Közben motoszkálást hall kintről. Kimegy, ahol bejött.*)
CSENDŐR 1 (*Kintről.*) Örmester úr, lefosta a csizmáját!
CSENDŐR 2 (*Kintről.*) A rohadt életbe, most pucolhatom le!
CSENDŐR 1 (*Kintről.*) Mi az bakter úr, de sürgős volt, de sürgős?
BAKTER (*Bejön a két csendőrrel.*) Mi a fene történt velünk, fel nem foghatom.
CSENDŐR 1 Gyanús, nagyon gyanús, hogy mind a hármunknak egyszerre lett sürgős.
CSENDŐR 2 Több, mint gyanús. Ennek a végére kell járni... (*Észreveszi a puskákat.*) A kurva életbe, már megint meggyalázták a csendőrséget!
CSENDŐR 1 Mi történik itt? Ez a hatóság megcsúfolása! Azt a бүдös bakterjába! (*Elkezdenek a szilvás gombóccal dobálózni.*)
BAKTER Nesze, nektek is! Szétdobálni ezt a jó gombócot. Nesztek! (*Folyik a dobálás.*)
BENDEGÚZ (*Bejön.*) Bakter úr, fosik a Riska!
BAKTER Még ha csak a Riska fosna.
BENDEGÚZ (*Meglátja a csendőröket.*) Jó napot kívánok!
CSENDŐR 1 Itt a ludas, e!
BENDEGÚZ Nem tudom, milyen libákról tetszik beszélni, de én most jövök a legelőről. A Riskát pányváztam ki, mert legelni volt kedve. Valami baj van?
CSENDŐR 2 Baj? Valaki gombócot húzott a szuronyunkra.
BENDEGÚZ Hát, ez akkor csak a ténsasszony lehetett.
CSENDŐR 1 Az ugyan nem. Ott visított az istállónál, hogy „dugja el a csúnyáját, mert rögtön meghalok”! Még most is ott zihál az ajtóban.
BENDEGÚZ Hadd legyen a ténsasszony!
CSENDŐR 1 Nem az volt, értsd meg!
BENDEGÚZ Hadd legyen a ténsasszony!
CSENDŐR 2 Miért akarod a ténsasszonyra kenni, te, csibész?
BENDEGÚZ Dehogy akarom. Hát, nem olyan családból származok én. Szerintem akkor is, csak ő lehetett. Én mást el sem tudok képzelni.
BAKTER Nem mindegy ki volt. Megtörtént, s mi, egymás pofájába dobáltuk a maradékot. A fene egye meg!
CSENDŐR 1 (*Menni készülnek.*) Ide se jövünk többet! Vagy, ha jövünk, vasra verve visszük el, bakterkám! Ezt jegyezze meg!
CSENDŐR 2 Velünk nem lehet ám kukoricázni! A franc vigye el a tanyasi fajtátokat! Parasztok! Gebedjetek meg! (*Elmennek.*)
BENDEGÚZ Hát, mindig nagy élmény ezekkel a csendőrökkel találkozni.
BAKTER Nagy. Jól mondod. Te, Bendegúz, miért húztál gombócot a szuronyokra?
BENDEGÚZ Hát hogy, nehogy berozsdásodjon. Meg, hogy egy jót röhögjek.

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BAKTER De az én pofámba dobálták a maradékot!
BENDEGÚZ Hát, ha tudtam volna előre, biztos nem csináltam volna. Honnan gondolhattam, hogy ezek ilyen hirtelen haragúak?
BAKTER Na, szedjük össze a moslékba az egészet!
BENDEGÚZ Szedjük. Abban már nagy gyakorlatunk van. *(A vödörbe összeszedik a szétszórt gombócot.)*

6. jelenet – *Bakter, Bendegúz, Julcsa, Bözsi, Banya, Patás, Rozi*

JULCSA *(Jön vissza Bözsivel.)* Nagyon szépen köszönöm! Nem tudom, mi lelte a lányomat.
BAKTER És minket? Mi is húztuk a csíkot.
BENDEGÚZ Megártott ez a jó tanyasi levegő? Sose hittem volna.
BAKTER Mert hát, ha ettünk, vagy ittunk volna valamit közösen. De nem. Akkor meg mi?
JULCSA Meg kell mondanom, hogy a lányom elvett két gombócot, mert már nagyon éhes volt, de inni, nem ivott.
BAKTER Akkor a gombócba volt valami, mert mi is befaltunk belőle vagy egy tucattal. Hol az öregasszony? Hogy a fene vinné el a ráncos bocskorát!
BENDEGÚZ Na, most meghalsz, banya! Véged lesz, mint a botnak!
BAKTER Hol van, hol van! Jöjjön ide! Jöjjön ide, de azonnal!
BANYA *(Bejön.)* Mi az, ég a tanya?
BAKTER Mit tett maga a szilvás gombócba?
BANYA Mit tettem, mit tettem? Azt, amit szoktam.
BAKTER Azért kellett, mint egy eszeveszettnek, rohanni mindnyájunknak a budira?
BANYA Hát, a szilvának van egy csöpp hashajtó hatása. Főleg éhgyomorra. Lehet, hogy attól kellett rohannotok. Mit tudom én.
BAKTER Ezt is kimagyarázza. Na, menjen innen, míg jól van dolgom.
BENDEGÚZ Bakter úr, ne adja fel ilyen könnyen! Szorongassa meg! Hát, ő volt!
BANYA Befogod a pofádat! Te is ettél a gombócból, nem?
BENDEGÚZ Hát, én, hála annak a magasságos istennek, nem. De jobb is.
BANYA Kár. Nagy kár.
BENDEGÚZ Bevallotta! Nem hallja, bakter úr, bevallotta!
BAKTER Bevallotta, egy frászt! Menjen innen! Nincs dolga? *(Banya kimegy.)*
BENDEGÚZ *(Félrevonul.)* A fene a büdös bakterját, hát még ezt se tudja elintézni!
JULCSA Köszönöm szépen, hogy mellém állt Tihamérral szemben! Nem gondoltam volna, hogy utánam jön.
BAKTER Biztos, húzta a szíve.
JULCSA Annak szíve? Inkább a feje, az húzta. Meg a szesz. Elegem van belőle!
BAKTER Maga jóra való asszonynak látszik, biztos talál még magának egy férfit, aki mellett élélhet.
JULCSA Gyerekek? Nem hiszem. Kinek kellenék?
BAKTER Egy gyerek ide, vagy oda, mit számít. Ahol két embernek van enni, ott jut a harmadiknak is. Régi mondás, de igaz. Nézzen rám, itt élek az öregasszonnyal, meg evvel a pásztorgyerekekkel, oszt elvagyunk. Tehén van, tej is van, baromfiak, kiskert, szántó. Ellátjuk magukat. A hivatal mellet van idő mindenre. Nem dúskálunk, de van mindig mit enni.
JULCSA Jó magának! A vasutas állás jó állás, nyugdíjas állás. Miért nem álltam össze én is egy vasutassal?

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BENDEGÚZ Ez az! Mindjárt megkéri a bakterom kezét.
JULCSA Bözsimnek is jobb lenne. Igaz, szentem?
BÖZSI Mit tudom én, mi a jó! Ami neked jó, az nekem is.
JULCSA Milyen okos!
BAKTER Tiszta anyja lánya. (*Sóvárogva méregeti Julcsát.*)
PATÁS (*Kintről.*) Na, menjél csak elől, te, mákvirág! Na, menjél! (*Bejön Rozival.*) Jó napot!

BAKTER Jó napot, Miska koma! Csókolom, Rozika! (*Meglátja az asszony kerek pocakját.*) Fel tetszett szedni pár kilót, amióta nem láttam?

PATÁS Hát, ez az, ezért jöttünk.
BAKTER Üljünk már le, hát úgy mégis csak kényelmesebben el lehet beszélgetni.
PATÁS (*Julcsához.*) Jó napot kívánok!
JULCSA Kendnek is!
PATÁS (*Újra a bakterhoz.*) Rokonok?
BAKTER Nem, nem. Csak a vonatra várnak. (*Leülnek.*)
PATÁS Az a helyzet, Szabó komám, hogy baj van az asszonnyal. Amint látja, le fog babázni.

BAKTER Miért baj az, hogy megszorodik a család?
PATÁS A baj nem az, hogy megszorodik, hanem az, hogy hogyan.
BAKTER Remélem, nem akar beavatni a részletekbe is.
PATÁS Kénytelen leszek. A baj az, hogy bakter lesz a gyerek.
BAKTER Már most tudja előre, hogy mi lesz? Vagy rajta van a fején a bakttersapka?
PATÁS Ne vicceljen már! Tudom! A Rozi mondta.
BAKTER Mit mondott a Rozi?
PATÁS Mit? Mondd el neki is!
ROZI Az eljegyzésünk napján, amikor már kellően meggonoszodtunk, maga elfújta a lámpát, azt kivitt a szénakazalhoz, azt ott nekem esett... Emlékszik? (*A bakter kérdően néz.*) Na, ott én úgy maradtam...

BAKTER Hogy?
ROZI Hát, úgy, áldott állapotban...
BAKTER Ajaj! Biztos tévedni tetszik.
ROZI Dehogy tévedek. Egy nő azt megérzi. Másnap hánytam, mint a patikárius kutyája.

BAKTER Csak kitalálta az egészset.
PATÁS Ejnye, Szabó koma, mit gondol a Roziról? Én üzletben, szerelemben nem ismerek tréfát. Amit a Rozi mond, az úgy van. Úgyhogy, azt kell megbeszélünk, mi legyen most. Elismeri-e, hogy magáé a gyerek, vagy sem?

BAKTER Egy alkalomból hogyan lehetne gyerek?
PATÁS Tán háromból akar gyereket? A lovaknál is egy alkalomból van.
BENDEGÚZ (*Félre.*) Ez a patás ördög mit akar? Még beleköp itt a levesünkbe.
PATÁS Rozi, mond meg, hogy ki a gyerek apja!
ROZI A Szabó bakter. (*Sír.*)
PATÁS Lássá, most megríkatá. Elcsavarta a fejét, s most hagyja, hogy bőgjön. Itt. Nekem. Mondjon már valamit!

BAKTER Nem nagy tragédia ez.
PATÁS Nem? Magának. De nekem? Találtam egy ilyen virágszálat, azt más szakajtotta le.

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BAKTER Igen, más! Kár ezen annyit problémázni. Megegett a Rozi? Meg. Megszüli a gyereket? Meg. Hát, nem mindegy annak a gyereknek, hogy ki neveli föl? En, vagy kend?

PATÁS Nem úgy van az Szabó komám.

BAKTER Dehogyan fogja apámnak szólítani, a maga hátán fog lovacskázni, magával megy majd a vásárba. Lókupec lesz belőle, mint magából.

PATÁS Gondolja?

BAKTER Persze, hogy gondolom. Ez olyan, mint a kakukk madár. Az is más fészkébe tojik, az meg kikelti, és felneveli. Ez a gyerek is egy ilyen kakukktojás.

PATÁS Azt, hogy tudjak én így a maga szemébe nézni?

BAKTER Ez se probléma. Eddig se sokszor jött hozzánk, ezután meg még ennyit se fog. Majd csak kibírjuk valahogy!

PATÁS Rozi, jó lesz-e így?

ROZI Cudarok maguk, férfiak! Megrontják az ember lányát, aztán majd lesz valahogy.

BAKTER Na, azért megrontásról nem beszélhetünk, az biztos.

ROZI Fogja be a száját, maga szoknyapecér! Nem ez vártam magától! Ide se jövök többet!

PATÁS Na, nyugodjál már meg! Megszüljük, felneveljük. A baktert meg leszárjuk.

BAKTER Köszönöm szépen, Miska bácsi! Nagyon kedves.

PATÁS Ez természetes. Nincs mit, bakterkám. Mindenki azt kapja, amit megérdemel.

BAKTER Csak azt elfelejti, hogy a gyerekekhez két ember kell. Én ott voltam, de ott volt a Rozi is. És akkor nem tiltakozott.

ROZI Na, most már elég, azt mondom! Tűnjön el innen, mert nem állok jól magamért.

BAKTER Ez talán az én házam. Nem baj?

ROZI Ja, persze. Akkor mi tűnünk el.

PATÁS Hát, köszönöm, Szabó koma, a szíves marasztalását, de mennünk kell. Maradjon nyugodtan, nem kell kikísérni, kitalálunk. A soha viszont nem látásra! (*Kimegy Rozival.*) Rohadjatok meg egy rakásra!

7. jelenet – *Bakter, Bendegúz, Julcsa, Bözsi, Banya*

BAKTER Hát, ott tartunk majdnem, ahol reggel.

BENDEGÚZ Ott. Csak az a baj, hogy él még a banya.

BAKTER Ne keseregj ezen, te, gatyahuszár! (*Julcsához.*) Elnézését kérem ezért a kis jelenetért, de ilyen még nem fordult elő.

JULCSA Hát, az biztos, hogy nem lesz apa naponta az ember.

BAKTER Nem, a rohadt életbe!

JULCSA Magát is méri az élet, engem is. Kijutott mindkettőnknek a jóból.

BAKTER Majd elfelejtjük. A bor elég jól tompítja az emlékeket. Hova mennek?

JULCSA Mindegy, csak el innen. Feledni kell. Majd a munka megnyugtat.

BAKTER Mit akar csinálni?

JULCSA Főzök, mosok, takarítok. Mindegy, de a lányomat el kell tartani.

BAKTER Biztos könnyen talál magának munkát.

BANYA (*Bejön.*) Na, mi ez a téli hangulat? Lemaradtam valamiről?

BAKTER Fogja be a száját, elegendem van magából!

BENDEGÚZ Végre, egy jó hír. (*Bözséhez.*) Nem hiányzik majd a tanyasi élet? Mert itt olyan szabad az ember, mint a madár.

Kéri Ferenc: Meghalsz, Banya!

BÖZSI Nagyon fog hiányozni, de majd megszokom a hiányát. Mert az ember mindent meg tud szokni. Csak idő kell.

BAKTER Hallom a vonat hangját. Jöjjenek, le ne maradjanak!

JULCSA *(Áll némán.)* Nehéz elválni ettől a tájtól. Már megszoktam. Szép volt.

BAKTER Ha utazni akarnak, jöjjenek! *(Bakter, Julcsa, Bözsi kimegy.)*

BENDEGÚZ Hát, ezek elmentek! De kár!

BANYA Mit sóhajtozol utánuk. A fecskék is elmennek, azok után mégsem sóhajtozol.

BENDEGÚZ Mit tudja maga azt. A sorsom jobbra fordulását jelentették volna, de hiába. Maradnak a marhák, és maga.

BANYA Ne marházz, te, nyavalyás, mert ráncba szedlek mindjárt!

BENDEGÚZ Ráncba szedi, azt, akire gondoltam, de nem engem. Nekem nem parancsol, tudja meg! Akasztani való, ráncos bocskor!

BANYA A városi pofádat be fogom mindjárt, te, szarházi!

BENDEGÚZ Na, most már aztán elég, mert vagy én nem leszek, vagy te!

BANYA Ne tegezz! *(Elkezdik tépni egymást.)* Ha anyád nem pofozott meg, majd megteszem én!

BENDEGÚZ Még mit nem! Meghalsz, banya!

BAKTER *(Kintről.)* Állj! Állj! Megállni! *(Bendegúz és a banya abbahagyja a civakodást.)*

JULCSA *(Kintről.)* Miért nem áll meg!

BENDEGÚZ Megálltunk! *(A banyához.)* De szépen kipirosodott.

BANYA Ne dicsérsj, mert az rosszabb a szidásnál! A franc essen beléd!

BAKTER *(Jön Julcsával, Bözsivel.)* Hát, ez nem állt meg.

BENDEGÚZ Kezét csókolom! De jó, hogy látom!

JULCSA Miért nem állt meg?

BAKTER Elő szokott fordulni. A mozdonyvezető is csak ember.

JULCSA Mikor megy a következő?

BAKTER Hát ez az a kérdés, amire most nem tudok felelni. Mert lehet, hogy jön ugyan egy vonat, de hogy megáll-e, az más kérdés. Tehát, nagy a bizonytalanság.

JULCSA De hát akkor mi lesz velünk?

BAKTER Itt maradnak.

JULCSA Itt? De hol?

BAKTER Az lesz, hogy az öregasszonyt kirakom az istállóba, kendék meg beköltöznek a helyére. Azt majd meglátjuk, mikor áll meg valami vonat.

BANYA Engem az istállóba? Inkább felkötöm magam.

BENDEGÚZ Hozom a pányvakötelet!

BANYA Nem adom meg neked azt az örömet. Akkor inkább az istálló.

BAKTER Na, vigyük a cók mókot be a házba. Jöjjön! *(Bakter, Julcsa el. Banya kaptat utánuk.)*

BÖZSI Akkor most itt fogunk lakni?

BENDEGÚZ Jobb híján. Baj?

BÖZSI Dehogy. Csak olyan furcsa. Reggel még nem sejtettem, hogy ez lesz.

BENDEGÚZ Én úgy gondolom, ha mi irányítanánk ezt a világot, sokkal, de sokkal jobb lenne. A felnőttek mindig elrontják. Mert önzők, és rátartiak. És ez baj.

BÖZSI De egyszer mi is felnőttek leszünk. Akkor mi is ilyenek leszünk?

BENDEGÚZ Ilyenek. Ám rajtunk áll, hogy mikor nővünk fel. Én sokáig szeretnék gyerek lenni.

BÖZSI Bendegúz, ha felnövényünk, lehetünk férj és feleség?

BENDEGÚZ Talán. De ahhoz nagyon el kell előbb téged rontani. Na, gyere! *(Függöny.)*